

Quick Scan Flora en Fauna

Rietbergerweg 2a
Wijhe

Quick Scan Flora en Fauna

Rietbergerweg 2a Wijhe

Titel	Quick Scan Flora en Fauna Rietbergerweg 2a Wijhe
Uitvoering	Bureau Bleijerveld/Ruimte voor Advies
Opdrachtgever	Groenadviesbureau H.A. ten Have Spanjaardsdijk 53 7433 PW Schalkhaar
Datum	24 mei 2016
Status	definitief

Bureau
Bleijerveld

Andringastrjitte 27
8495 JZ Aldeboarn

tel 0566-632073
mob 06-40559568
bleijerveld@ruimtevooradvies.nl

www.ruimtevooradvies.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding & doel	1
1.2	Methoden	2
1.3	Plangebied	2
1.4	Ingreep	3
2	Beschermde gebieden	4
2.1	Aanwezigheid beschermde gebieden	4
2.2	Effecten beschermde gebieden	4
3	NDDF-gegevens	5
4	Beschermde soorten	6
4.1	Planten	6
4.2	Zoogdieren	6
4.3	Vleermuizen	6
4.4	Vogels	6
4.5	Amfibieën	7
4.6	Reptielen	7
4.7	Vissen	8
4.8	Ongewervelden	8
4.9	Samenvatting	8
5	Conclusies	9
5.1	Beschermde gebieden	9
5.2	Beschermde soorten	9
5.3	Maatregelen	9
6	Bronnen	11

Bijlage I Wettelijk kader en beleidskader

1 Inleiding

1.1 Aanleiding & doel

In het buitengebied ten noorden van Wijhe (gem. Olst-Wijhe) is een manege gevestigd. Het voornemen bestaat om de bedrijfsgebouwen te slopen ten gunste van een extra woning. Onder meer bij ruimtelijke ingrepen dient rekening te worden gehouden met beschermde soorten en gebieden. Wet- en regelgeving omtrent deze soorten en gebieden is vastgelegd in de Flora- en faunawet (Ff-wet), Natuurbeschermingswet (NB-wet) en de provinciale structuurvisie/ verordening.

Figuur 1. Elspeet met globale ligging plangebied (rood).

Het onderhavige rapport beschrijft de resultaten van een zogenaamde quick scan van beschermde natuurwaarden in en rond het plangebied. De rapportage kan dienst doen als onderbouwing bij bestemmingsplanwijzigingen en ontheffings- of vergunningaanvragen in het kader van de Ff-wet respectievelijk NB-wet. Een quick scan betreft een beoordeling van de aanwezige natuurwaarden in en rond het plangebied. Bronnenonderzoek, een terreinbezoek en ecologische kennis vormen de basis van de beoordeling. De quick scan is een momentopname en geen standaard veldinventarisatie waarbij meerdere veldrondes in een seizoen worden uitgevoerd. Een quick scan geeft daardoor een beperkter beeld dan een standaard veldinventarisatie. Omdat het onderzoek een momentopname betreft kan geen rekening worden

gehouden met de dynamische aspecten van natuur, zoals migratie en kolonisatie door soorten en veranderd terreingebruik en -beheer na afloop van het onderzoek.

1.2 Methodes

Bij de beoordeling van het plangebied is een bronnenonderzoek verricht naar het voorkomen van beschermde soorten en de ligging van beschermde gebieden in de regio. Daarvoor is de Nederlandse Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd en, indien nodig, verspreidingsatlassen. Voor de ligging van beschermde gebieden is gebruik gemaakt van Synbiosys.alterra.nl en de digitale atlas van provincie Overijssel. Op 13 maart 2016 is het plangebied bezocht. Daarbij is gelet op de daadwerkelijke aanwezigheid van beschermde soorten en indirecte aanwezigheid in de vorm van sporen (verblijfplaatsen, wissels, pootafdrukken en dergelijke). Verder is het terrein beoordeeld op de geschiktheid voor beschermde soorten (habitatbeoordeling).

1.3 Plangebied

Het plangebied wordt gevormd door een manege (fig. 2) die omringd wordt door agrarische percelen en enkele erven. Op het terrein staan twee gebouwen, te weten een grote rijhal (fig. 3) aan de westzijde en een kleine stal (fig. 4) ten oosten hiervan. Beide gebouwen zijn op overeenkomstige wijze geconstrueerd, namelijk met gevels van profielplaat en daken van golfplaat. De gevels en daken zijn enkelwandig met uitzondering van een deel van het dak van de stal. Tegen de onderste helft van het oostelijke dakdeel zijn isolatieplaten bevestigd. Verder bestaat het terrein grotendeels uit paardenwei. Bij de stal bevindt zich een zitje met Laurierkers er omheen (fig. 5). Rond het terrein staat een smalle en vrij jonge singel met soorten als Inlandse vogelkers, Spaanse aak en Witte els (fig. 6). Aan het begin van het terrein gaat het om een beukenhaag. Op en rond het plangebied komt geen permanent oppervlaktewater voor met uitzondering van de Soestwetering die parallel aan de Rietbergerweg loopt. Het betreft een brede watergang met het karakter van een kanaal.

Figuur 2. Luchtfoto plangebied uit 2014 met in geel de globale erfgrans.
(bron: provincie Overijssel)

Figuur 3. Grote rijhal.

Figuur 4. Paardenstal

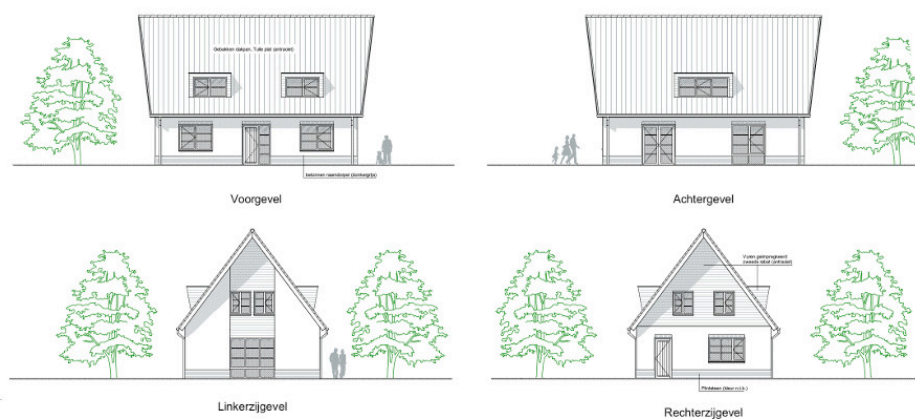
Figuur 5. Laurierkersaanplant.

Figuur 6. Paardenwei met singel.

1.4 Ingrep

Het voornemen bestaat om de twee bedrijfsgebouwen te slopen en het terrein te bestemmen voor een extra bouwkevel. Het erf komt te liggen in de westelijke helft van het perceel. De weide met de singel aan de oostzijde blijft behouden. Het erf krijgt een kleinschalige, landelijke invulling met boomgaarden, singels en heggen. In bijlage II is het erf- en landschapsplan opgenomen. De woning krijgt een pannendak en deels houten en deels bakstenen gevels (fig. 7). Tot slot worden twee schuren gerealiseerd; één voor de bestaande woning en één voor de extra woning.

Figuur 7. Ontwerpschets nieuwbouwwoning Rietbergerweg 2a.

2 Beschermde gebieden

2.1 Ligging beschermde gebieden

Het plangebied maakt geen deel uit van een beschermd natuurgebied. In de wijde omgeving liggen diverse gebieden die zijn aangewezen in het kader van het Nederlandse Natuurnetwerk (NNN = EHS) en Natura 2000. De dichtstbijzijnde gebieden hebben betrekking op de uiterwaarden van de IJssel. De afstand van het plangebied tot deze beschermde gebieden bedraagt circa anderhalve kilometer.

2.2 Effecten beschermde gebieden

Het plangebied ligt op relatief grote afstand van beschermde gebieden. Op grond van de toekomstige bestemming en de kleine schaal van het plan is een negatief effect op beschermde gebieden op voorhand uit te sluiten.

3 NDFF-gegevens

De databank bevat geen gegevens van het plangebied en de beschikbare gegevens voor de directe omgeving zijn beperkt. Deze waarnemingen hebben voornamelijk betrekking op losse waarnemingen van broedvogels zonder vaste nestplaats. Relevant kunnen de waarnemingen van Steenuil zijn (fig. 8). Van deze soort is in 2013 een winterwaarneming gedaan nabij de kruising van de Kappeweg met de Soestwetering. In 2005 is een territorium vastgesteld bij de Kappeweg ten oosten van de brug, maar de locatie is niet verbonden aan een erf. In 2015 zijn rond de Hamelweg ten zuiden van de Kappeweg verschillende waarnemingen van Steenuil gedaan die zijn terug te voeren op een nestplaats bij één van de erven daar. De afstand van het plangebied tot de Kappeweg bedraagt circa 200 meter en tot de Hamelweg circa 700 meter. Tot slot zijn in 2015 ottersporen langs de wetering gevonden nabij de Kappeweg.

Figuur 8. Plangebied (rood) met meest recente waarnemingen van Steenuil in de omgeving (bron: NDFF).

4 Beschermde soorten

4.1 Planten

Het onbebouwde deel van het plangebied bestaat grotendeels uit intensief gebruikte paardenwei. Daarnaast komt op kleinere schaal vegetatie van beschaduwde bodem voor onder opgaande begroeiing. Deze laatste vegetatie is nog jong, omdat de singel van relatief recente datum is. In beide gevallen is de bodem voedselrijk en de soortenrijkdom beperkt. Er komen veel soorten voor die indicatief zijn voor gestoorde bodem. Er groeiden algemene soorten van voedselrijke bodem, zoals Zevenblad, Kluwenhoornbloem, Grote weegbree, Madeliefje, Ridderzuring, Kruipende boterbloem, Witte klaver en Gestreepte witbol. Hoewel het onderzoek is uitgevoerd in een vroeg stadium van het groeiseizoen, valt op basis van de staat en het gebruik van het terrein en de zichtbare flora te stellen dat bedreigde of strikter beschermde flora is uit te sluiten.

4.2 Zoogdieren

Alle inheemse soorten zoogdieren worden beschermd door de Flora- en faunawet. In het plangebied zijn geen zoogdieren waargenomen. Wel waren her en der holen van kleine zoogdieren in de bodem aanwezig. Het terrein is geschikt voor algemeen voorkomende zoogdieren van het landelijk gebied, zoals Rosse woelmuis, Huisspitsmuis, Gewone bosmuis en Egel. De strikter beschermde kleine zoogdieren (tabel 2 of 3) - Grote bosmuis, Eikelmuis, Hazelmuis, Veldspitsmuis, Hamster, Noordse woelmuis en Waterspitsmuis - komen, behalve Waterspitsmuis, niet in de regio voor. Voor Waterspitsmuis is het terrein ongeschikt als leefgebied. De grotere zoogdieren zijn op deze locaties alleen als passant te verwachten, met uitzondering van Steenmarter (tab. 2). Deze soort is kenmerkend voor gebouwen. Van de twee gebouwen is alleen de stal enigszins geschikt wat betreft de dakisolatie. In de stal en langs de dakrand zijn geen sporen gevonden die wijzen op aanwezigheid van een vaste verblijfplaats van Steenmarter.

4.3 Vleermuizen

Een vleermuisonderzoek valt buiten het kader van een quick scan. Wel is de potentie onderzocht van het terrein voor vleermuizen en is zo mogelijk gelet op sporen. Verblijfplaatsen van vleermuizen bevinden zich in holten van bomen en besloten of donkere ruimten van kunstwerken, zoals gebouwen. De bomen die (mogelijk) verdwijnen van het terrein zijn te jong om over holten te beschikken die kunnen dienen als verblijfplaats voor vleermuizen. De gebouwen zijn ongeschikt als verblijfplaats voor vleermuizen, omdat er geen substantiële verborgen ruimten zijn en het interieur licht en open is. Het kleine stuk dakisolatie van de stal is slecht bereikbaar voor vleermuizen en niet voldoende besloten om te dienen als verblijfplaats. Het is waarschijnlijk dat de singel een bescheiden rol speelt als onderdeel van het foerageergebied van lokale vleermuizen. Ook wanneer het rooien van de singel onderdeel is van het plan is geen wezenlijke invloed op lokale populaties vleermuizen te verwachten. Een essentiële rol van het plangebied in vliegroutes is uit te sluiten.

4.4 Vogels

Alle inheemse broedvogels zijn beschermd. De Flora- en faunawet maakt onderscheid tussen vogels zonder en met vaste broedplaatsen. Van vogels zonder vaste broedplaats zijn alleen de broedsels beschermd en niet het leefgebied. Van vogels met een vaste broedplaats is naast de broedplaats

(jaarrond) ook het functionele leefgebied beschermd. In het plangebied waren enkele gebruikelijke vogelsoorten van het landelijk gebied aanwezig, te weten Merel, postduif, Zwarte roodstaart, Boerenzwaluw, Tjiftjaf en Heggenmus. Enkele van deze soorten zijn broedend in de gebouwen te verwachten. Met name in de singel zijn meer struweelsoorten te verwachten.

Het erf is kenmerkend voor enkele soorten met een vaste nestplaats, te weten Kerkuil, Steenuil en Huismus. Voor Kerkuil en Steenuil is alleen de ruimte boven de gedeeltelijke dakisolatie van de stal tot op zekere hoogte geschikt als broedplaats. Beide soorten waren niet waargenomen en inspectie van de dakrand heeft geen positief spoor opgeleverd. Op grond hiervan zijn beide uilen uitgesloten als broedvogel. Op basis van de NDFF-gegevens kan niet geheel worden uitgesloten dat zich rond de Kappeweg een territorium van Steenuil bevindt. In dat geval is het aannemelijk dat het plangebied tot het leefgebied behoort, omdat de afstand circa tweehonderd meter bedraagt. Zolang de singel rond het plangebied behouden blijft is geen negatief effect op een eventueel aanwezige Steenuil te verwachten. Wanneer de singel wel verdwijnt is een negatief effect op het leefgebied niet onmogelijk. Huismus was op het terrein aanwezig. Op grond van zangposten en ander nestindicerend gedrag konden vijf nestplaatsen met redelijke zekerheid worden vastgesteld. Het ging om twee paar in de rijhal en om drie paar in de stal. De nesten bevonden zich in nissen van daklijsten, H-balken en overlappende golfplaten. Waarschijnlijk waren ook nestplaatsen in de aangrenzende woningen aanwezig. Door het slopen van de gebouwen gaan de nestplaatsen verloren.

Figuur 9. Zangpost van Huismus op de paardenstal.

4.5 Amfibieën

Alle soorten amfibieën zijn in meer of mindere mate beschermd. De omgeving van het plangebied is weinig geschikt voor amfibieën vanwege het agrarische en open karakter van het landschap. Verder wordt het enige oppervlaktewater in de directe omgeving gevormd door een grote wetering met onnatuurlijke oevers. Op grond hiervan zijn hoogstens algemene soorten amfibieën van tabel 1 te verwachten, zoals Bruine kikker en Gewone pad. De dieren zijn met name in de singel te verwachten.

4.6 Reptielen

Alle soorten reptielen zijn in meer of mindere mate beschermd. Het plangebied biedt voor geen van de Nederland voorkomende reptielen een geschikt leefgebied. Een negatief effect op reptielen als gevolg van de ontwikkeling is uit te sluiten.

4.7 Vissen

In het plangebied komt geen oppervlaktewater voor. Een negatief effect op vissen in het algemeen is daarom uit te sluiten.

4.8 Ongewervelden

De beschermde soorten ongewervelden zijn gebonden aan zeer specifieke habitats. Het plangebied komt voor geen van de beschermde soorten overeen met hun habitat. Deze soortgroep is daarom in zijn geheel uit te sluiten.

4.9 Samenvatting

In het plangebied is het voorkomen van licht beschermde zoogdieren en amfibieën van tabel 1 waarschijnlijk. Van vleermuizen is alleen een gering belang als foerageergebied aannemelijk. In opgaande begroeiing en in het gebouw moet rekening worden gehouden met broedvogels zonder vaste nestplaats. Broedvogels met een vaste nestplaats zijn aanwezig wat betreft Huismus. Mogelijk valt het terrein binnen het leefgebied van Steenuil.

Tabel 1: Beschermde soorten die binnen de planlocatie worden verwacht op basis van bestaande gegevens en het veldbezoek.

SOORTGROEP	TOELICHTING	BESCHERMDE SOORTEN					
		GEEN	PLANT	TABEL 1 (ALGEMEEN)	TABEL 2 (LICHT)	TABEL 3 (STRENG)	VOGELS
Planten		X					
Zoogdieren	Kleine soorten			Aanwezig			
Vleermuizen	Foerageerfunctie: Alleen langsvliegend					Verwaars loosbaar	
Vleermuizen	Alleen kleine zomer/paarverblijven	X					
Broedvogels	Zonder vaste nestplaats						Aanwezig
Broedvogels	Met vaste nestplaats						Huismus + mogelijk leefgebied Steenuil
Amfibieën				Mogelijk			
Reptielen		X					
Vissen		X					
Ongewervelden		X					

5 Conclusies

5.1 Beschermde gebieden Het plangebied maakt geen deel uit van beschermde gebieden en in de omgeving komen dergelijke gebieden ook niet voor. Op grond hiervan, de geringe planschaal en de toekomstige bestemming wordt een negatief effect op beschermde gebieden uitgesloten.

5.2 Beschermde soorten In het plangebied zijn licht beschermde soorten van tabel 1 uit de soortgroepen zoogdieren en amfibieën te verwachten. Daarnaast moet rekening worden gehouden met broedsels van vogels zonder vaste nestplaats. De broedsels kunnen aanwezig zijn in de begroeiing alsook in de gebouwen. Vaste nestplaatsen zijn aanwezig wat betreft Huismus. Steenuil heeft geen nestplaats binnen het plangebied, maar wel kan het terrein tot het leefgebied van individuen in de omgeving behoren. Op basis van het landschapsplan (bijlage II) valt te concluderen dat een negatief effect op de potentie van het terrein als foerageergebied voor Steenuil is uit te sluiten.

Voor soorten van tabel 1 geldt een algemene vrijstelling van de verbodsartikelen van de Flora- en faunawet zolang het een ruimtelijke ingreep betreft. Broedsels van vogels en de dieren zelf kunnen schade ondervinden wanneer de uitvoering in het broedseizoen plaatsvindt. Dit is verboden volgens de FF-wet. Hiervoor is geen ontheffing mogelijk. Vaste nestplaatsen van vogels zijn jaarrond beschermd. Dit geldt ook voor het leefgebied. De FF-wet verbiedt handelingen die dergelijke soorten verstoren of die de vaste rust- en verblijfplaatsen en leefgebieden vernietigen.

5.3 Maatregelen Er moet bij de uitvoering rekening gehouden worden met de broedtijd van vogels. In dit verband dient het rooien van groen en het slopen van de gebouwen buiten het broedseizoen te gebeuren, tenzij een inspectie aantoont dat er geen broedsels voorkomen. De piek van het broedseizoen valt in de periode van half maart tot half juli. Eerdere en latere broedgevallen zijn mogelijk, met name van duiven. In de periode november-februari is de kans op broedgevallen zeer klein.

De aanwezigheid van Huismus is afdoende aangetoond. Voorafgaand aan de sloop dient in gebouwen in de directe omgeving tijdelijke nestgelegenheid te worden aangeboden (fig. 10). De tijdelijke voorzieningen dienen in tweevoud beschikbaar te zijn (10 stuks). Dit alternatief dient minimaal drie maanden voor het broedseizoen beschikbaar te zijn (uiterlijk circa 1 december). Tevens moeten in de nieuwbouw geïntegreerde voorzieningen te worden aangebracht die geschikt zijn als nestgelegenheid. De eenvoudigste oplossing is het plaatsen van vogelvides (fig. 11) onder de onderste rij pannen. Deze dienen als vogelschroot en bieden tegelijkertijd nestgelegenheid voor Huismus (fig. 9). Afhankelijk van de constructiewijze is compensatie in een nieuwe schuur ook mogelijk. Aan de plaatsing van voorziening zijn eisen gesteld. Het is daarom aan te bevelen om de mitigatie en compensatie in overleg met een ecoloog uit te voeren. Strikt genomen moet hiervoor een ontheffing van de FF-wet te worden aangevraagd, begeleid door een compensatieplan. De regelgeving verandert in 2017 als gevolg van de invoering van de nieuwe natuurwet. Het is

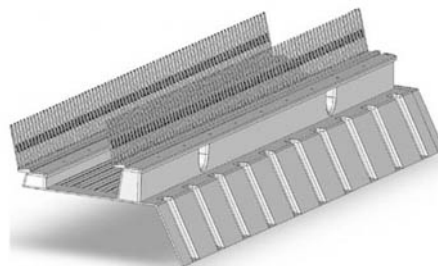
mogelijk dat ook de procedure ten aanzien van mitigatie en compensatie wijzigt. In onderstaande tabel is een overzicht gegeven van de te nemen maatregelen per soort of soortgroep.

Tabel 2: Overzicht van te nemen maatregelen t.b.v. de FF-wet

Soortgroep	Soort	Maatregel/vervolgactie
Planten	Alle	X
Vleermuizen	Alle	X
Zoogdieren	Alle	X
Vogels	Alle	Slopen buiten de periode 15 maart - 15 juli
Vogels met vaste verblijfplaats	Huismus	Mitigatie: 10 tijdelijke voorzieningen voor 1 dec 2016
	Huismus	Compensatie: 10 permanente voorzieningen nieuwbouw
Amfibieën	Alle	X
Reptielen	Alle	X
Vissen	Alle	X
Ongewervelden	Alle	X

Figuur 10. Voorbeeld van tijdelijke voorziening voor Huismus. In dit geval een drievoudige nestkast.

Figuur 11. Voorbeeld van een permanente voorziening voor Huismus. In dit geval een vogelvide met vogelschroot en nestgelegenheid voor Huismus.

6 Bronnen

Creemers, R. & Delft, J. van. 2009. Atlas van reptielen en amfibieën in Nederland, Ravon.

www.overijssel.nl

www.ndff.nl

www.synbiosis.alterra.nl

www.waarneming.nl

Rogier Lange et al. 1994. Zoogdieren van West-Europa. KNNV-uitgeverij, Utrecht

Bijlage I Wettelijk kader en beleidskader

De toets is gericht op de aanwezigheid van beschermde soorten en beschermde gebieden. De soortbescherming is in de wet geregeld middels de Flora- en faunawet. De gebiedsbescherming is geregeld middels de Natuurbeschermingswet (Natura 2000 gebieden en beschermde natuurmonumenten) en ten aanzien van het Nationale Natuurnetwerk (NNN, voorheen de Ecologische Hoofdstructuur) middels het beleid uit de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte en de provinciale structuurvisies/verordeningen.

Flora- en faunawet

Soortbescherming in Nederland is geregeld in de Flora- en faunawet. Deze wet is op 1 april 2002 in werking getreden en voorziet in de bescherming van een groot aantal in Nederland voorkomende planten en dieren. Voor de beschermde soorten geldt een aantal verbodsbepalingen zoals weergegeven in onderstaand kader.

Artikel 8:

Het is verboden beschermde planten te plukken, te verzamelen, af te snijden, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op een andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Artikel 9:

Het is verboden beschermde dieren te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

Artikel 10:

Het is verboden beschermde dieren opzettelijk te verontrusten.

Artikel 11:

Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde dieren te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Artikel 12:

Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Artikel 13:

Het is verboden beschermde planten en dieren te vervoeren of onder zich te hebben.

Zorgplicht

Naast de verbodsbepalingen voor de in de wet genoemde beschermde soorten geldt voor alle in het wild voorkomende planten en dieren in Nederland de zorgplicht (artikel 2). Deze zorgplicht houdt in dat nadelige gevolgen voor flora en fauna zoveel mogelijk moeten worden voorkomen.

Ontheffing

Bij de Flora- en faunawet kan onder voorwaarden van het verbod op schadelijke handelingen worden afgeweken met een ontheffing of vrijstelling. De beschermde soorten zijn na het inwerking treden van de AMvB artikel 75 in 2005, verdeeld in drie categorieën (tabellen) waarvoor verschillende toetsingscriteria gelden voor het verkrijgen van een ontheffing.

Tabel 1 (algemene soorten)

Het betreft beschermde soorten waarvan de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is. Hiervoor geldt een vrijstellingsregeling als bij ingrepen sprake is van bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen.

Tabel 2 (overige / licht beschermde soorten)

Het betreft beschermde soorten waarvoor een vrijstelling geldt wanneer gewerkt wordt volgens een door de minister van EZ goedgekeurde gedragscode. Wanneer er geen gedragscode is, zal ontheffing aangevraagd moeten worden. Voorwaarde is dat er geen afbreuk gedaan mag worden aan de gunstige staat van instandhouding van de soort (populatie niveau). Dit is de zogenaamde 'lichte toets'.

Tabel 3 (streng beschermde soorten)

Het betreft streng beschermde soorten. Dit betreft soorten die zijn opgenomen in bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn. Daarnaast betreft het soorten die door Nederland aan deze lijst zijn toegevoegd middels een AMvB van artikel 75. Voor deze soorten wordt alleen ontheffing verleend als er aan een aantal voorwaarden wordt voldaan:

- Er is geen andere bevredigende oplossing, waarbij gezocht moet worden naar alternatieven voor de locatie of voor de ingreep;
- Er is sprake van een in of bij wet genoemd belang;
- Er wordt geen afbreuk gedaan aan de gunstige staat van de instandhouding van de soort;
- Er wordt zorgvuldig gehandeld ten aanzien van de soort.

Deze criteria worden ook wel omschreven als de 'uitgebreide toets'.

Vogels

Vogels maken geen onderdeel uit van de tabellen. Alle vogels zijn in dezelfde mate beschermd. Broedende vogels met nesten, eieren of niet vliegvlugge jongen zijn, in navolging van de Europese Vogelrichtlijn, strikt beschermd; voor verstoring van broedgevallen wordt in principe geen ontheffing gegeven. Als de werkzaamheden buiten het broedseizoen (circa 15 maart - 15 augustus) plaatsvinden zal in het algemeen niet snel een ontheffing nodig zijn. Uitzondering zijn vogels met jaarrond beschermde nesten. Voor het verstoren, beschadigen of vernietigen van jaarrond beschermde vogelnesten is altijd een ontheffing benodigd, ook als de werkzaamheden buiten het broedseizoen plaatsvinden. Bij een ontheffingaanvraag, zal de uitgebreide toets zoals beschreven onder soorten van tabel 3 worden toegepast. Het in of bij wet genoemd belang moet in de Vogelrichtlijn zijn opgenomen. In augustus 2009 is door de Minister van (destijds) LNV nieuw beleid voor het beoordelingskader van Flora- en faunawet ontheffingaanvragen aangekondigd. Met dit nieuwe

beleid is een nieuwe vogellijst afgegeven. In deze vogellijst is onderscheid gemaakt tussen soorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn (vogels van categorie 1 t/m 4) en soorten waarvoor de nesten niet jaarrond zijn beschermd, maar waarvoor wel inventarisatie gewenst is (vogels van categorie 5). Indien vogels uit de laatste groep in de projectlocatie aanwezig zijn moet een omgevingscheck gedaan worden om te kijken of in de directe omgeving voldoende alternatieven aanwezig zijn. Wanneer in de omgeving onvoldoende broedbiotoop aanwezig is, zijn ook de nesten van soorten uit categorie 5 jaarrond beschermd (min LNV, augustus 2009).

Functionaliteit behouden

Door een wijziging in de beoordeling van ontheffingaanvragen in augustus 2009, is het mogelijk om te voorkomen dat een ontheffing nodig is. Dit is het geval wanneer mitigerende maatregelen er voor zorgen dat de 'functionele leefomgeving' van dieren intact blijft. Dit betekent bijvoorbeeld dat er voorafgaand aan de ingreep nieuw leefgebied wordt gerealiseerd. Voor soorten van Bijlage IV van de Habitatrictlijn en voor vogels kan dit van belang zijn omdat er alleen ontheffing kan worden verkregen bij een beperkt aantal belangen welke in respectievelijk de Habitatrictlijn of Vogelrichtlijn worden aangegeven. Door uitspraken van de Raad van State (op 3 oktober 2012, uitspraak 201108112/1/A3 en 11 juli 2012, uitspraak 201104809) moet een dergelijke werkwijze echter zorgvuldig worden onderbouwd waarbij er toch sprake kan zijn van een ontheffing.

Rode Lijst

Een Rode Lijst bevat een overzicht van soorten die uit Nederland zijn verdwenen of dreigen te verdwijnen. Dit wordt bepaald op basis van zeldzaamheid en/of negatieve trend. De lijsten worden periodiek vastgesteld door de minister van EZ. Rode lijsten hebben geen juridische status. Als een soort op de lijst komt, is deze niet automatisch beschermd. Daarvoor moet de soort worden aangewezen onder de Flora- en faunawet. De Rode lijsten helpen daarbij. Deze lijsten worden ook gebruikt om te toetsen of de beleidsdoelen over biodiversiteit worden gehaald (www.rijksoverheid.nl).

Natuurbeschermingswet

Op 1 oktober 2005 is de gewijzigde Natuurbeschermingswet in werking getreden. Hiermee zijn de verplichtingen uit de Europese Vogel- en Habitatrictlijn, voor zover die zien op gebiedsbescherming, geïmplementeerd in het Nederlands recht. Directe toetsing aan de Vogel- en Habitatrictlijn is daarmee niet meer aan de orde. Onder de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998 worden de Vogel- en Habitatrictlijngebieden aangewezen en beschermd. Deze worden gezamenlijk Natura 2000-gebieden genoemd. Daarnaast worden Beschermd Natuurmonumenten en Wetlands aangewezen en beschermd. Voor activiteiten of projecten die schadelijk zijn voor de beschermde natuur geldt een vergunningplicht. Deze vergunningen worden verleend door de provincies of door de minister van EZ. Voor alle Natura 2000 gebieden worden beheerplannen opgesteld. Deze beheerplannen maken duidelijk welke activiteiten wel en niet mogelijk zijn in en om die gebieden.

NNN/EHS

Het Nationale Natuurnetwerk (NNN, voorheen de Ecologische Hoofdstructuur - EHS) is een netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen natuurgebieden in Nederland. De EHS is als beleidsdoel opgenomen in de Structuurvisie

Infrastructuur en Ruimte (SVIR). De juridische borging van de nationale ruimtelijke belangen die in de SVIR worden aangewezen vindt plaats via het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro). De rijkslijn zoals verwoord in het SVIR en Barro is dat er bij EHS geen sprake is van externe werking.

De provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing en de ontwikkeling van dit natuurnetwerk. Zij wijzen in hun structuurvisie of verordening de gebieden aan die onder het NNN vallen. In of in de nabijheid van een NNN-gebied geldt het 'nee, tenzij'-principe: nieuwe plannen of projecten zijn niet toegestaan als ze de wezenlijke (potentiële)waarden en kenmerken van het NNN-gebied significant aantasten, tenzij er sprake is van redenen van groot openbaar belang en er geen reële alternatieven zijn. De schade dient in dat geval door mitigerende maatregelen zoveel mogelijk beperkt te worden. De restschade dient te worden gecompenseerd. De planologische bescherming van het NNN vindt plaats in op basis van de Wet ruimtelijke ordening vast te stellen bestemmingsplannen.

